

ПРОЕКТ НА ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН 2022-2027 Г.

Основания за изготвяне на ПУРБ

Съгласно изискванията на чл. 13 от Директива 2000/60/ЕС (Рамкова Директива за водите – РДВ), транспонирана в Закона за водите (ЗВ), Планът за управление на речните басейни (ПУРБ) е основен инструмент за интегрирано управление на водите на ниво район на басейново управление (РБУ) и се изготвя въз основа на глава X, Раздел VI от Закона за водите, като са взети предвид и разпоредбите на Глава X, Раздели III, IV и V, както и изискванията на чл. 4, 5, 6, 8 и 11 на РДВ.

Проектът на ПУРБ за Източнобеломорски район е изготвен с финансовата подкрепа на Кохезионния фонд на Европейския съюз по проект BG16M1OP002-1.017-0001-C01 „ПУРБ 2022-2027“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“ с бенефициент дирекция „Управление на водите“ в МОСВ и партньори четирите басейнови дирекции.

За Източнобеломорски район, ПУРБ се разработва от Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ съгласно изискванията на чл. 155, ал. 1, т. 2 от ЗВ и чл. 13 на РДВ.

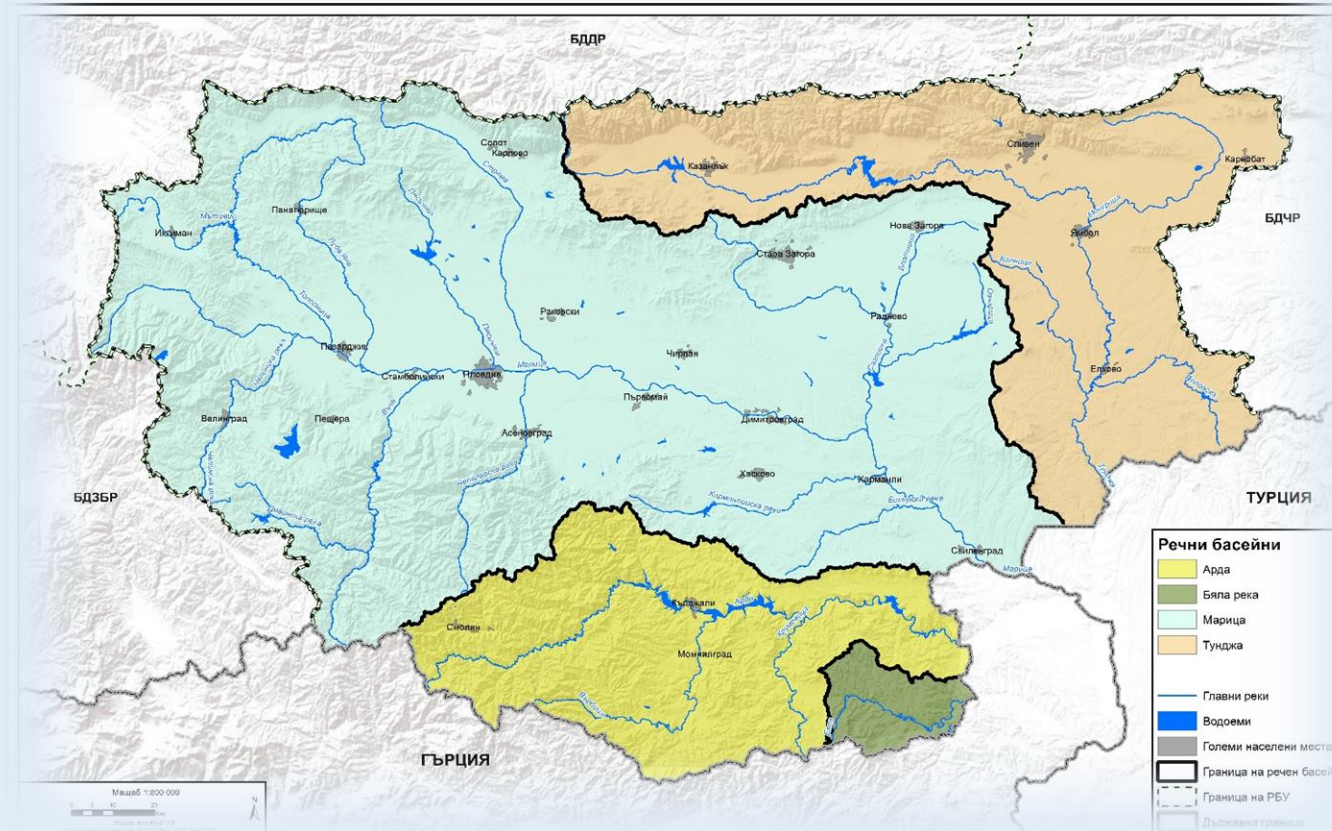

Настоящият документ представя актуализирана информацията за характеристиките на района за басейново управление, идентифицирания значим натиск от човешка дейност и въздействия върху водите, осигурява информация за регистъра на зоните за защита на водите, за състоянието на водите, за целите и изключенията от постигане на целите за добро състояние на повърхностните и подземните води и за икономическия анализ на водоползването. Отчитайки взаимовръзката между движещите сили, натиска и въздействието са предвидени мерки, целящи постигане и поддържане на целите за добро състояние на повърхностните и подземните води, на свързаните с тях екосистеми и зони за защита на водите.

Информация за района за басейново управление

➔ Източнобеломорски район (ИБР) за басейново управление заема централните части на Южна България или 32 % от територията на страната. Обхваща водосборите на реките Марица, Тунджа, Арда и Бяла река.

➔ На север, изток и запад граничи с Дунавски, Черноморски и Западнбеломорски райони за басейново управление, а на юг – с Република Гърция и Република Турция. Границите на района са определени в чл. 152, ал. 1, т. 3 от Закона за водите.

Административните граници в страната не съвпадат с границите на Източнобеломорски район, които съгласно чл. 152, ал. 2 от Закона за водите минават по вододелите на водосборните области на реките. Като административно-териториален обхват, районът покрива изцяло или частично 10 области в страната, 90 общини и 1 769 населени места. В обхвата на ИБР попадат изцяло 4 области - Пловдив, Стара Загора, Хасково и Кърджали и частично, областите – Пазарджик, София област, Смолян, Сливен, Ямбол и Бургас. Това е вторият по големина район за басейново управление на водите, от гледна точка на брой на населението.

Съгласно РДВ, територията на Източнобеломорски район попада в Екорегия 7 - Източни Балкани (Eastern Balkan).

Съгласно РДВ, територията на Източнобеломорски район попада в Екорегия 7 - Източни Балкани (Eastern Balkan). Той заема неговата северна част по границата с Екорегия 12 – Понтийска Провинция, която през 2009 г. е променена и изцяло съвпада с границата на района за басейново управление.

В Източнобеломорски район са определени две категории повърхностни води – „река” и „езеро” и са идентифицирани изкуствени повърхностни водни тела или силно модифицирани такива. Спрямо втори цикъл на ПУРБ на ИБР, няма промяна в броя на типовете на повърхностните водни тела за определените категории повърхностни води. Идентифицирани са 5 типа повърхностни води от категория „река” и 7 типа от категория „езеро”.

Броят на определените повърхностни и подземни водни тела, остава непроменен - 311 повърхностни водни тела и 41 подземни водни тела. При подземните водни тела, на територията на ИБР, са представени пет от всички 8 национално определени типове.

На територията на района попадат 39 находища на минерални води, които са изключителна държавна собственост и 21 публична общинска собственост.

Цели за повърхностни водни тела

Екологичните цели са определени в член 4 от Рамковата директива за водите (РДВ). Целта е дългосрочно устойчиво управление на водите, основано на висока степен на защита на водната среда. В член 4, параграф 1 се определя общата цел на РДВ - постигане на добро състояние или потенциал (за силномодифицираните и изкуствени водни тела) до 2015 г., която следва да бъде постигната за всички повърхностни и подземни водни тела, като се въвежда принципът за предотвратяване на допълнително влошаване на състоянието.

Екологично състояние

Целта за опазване на околната среда по отношение на екологичното състояние за 213 повърхностни водни тела е „Постигане на добро екологично състояние/потенциал и предотвратяване на влошаването му“, а за 88 ВТ целта е „Запазване на добро екологично състояние/потенциал и предотвратяване на влошаването му“. За 10 ВТ е заложена по-малко строга цел от постигане на добро екологично състояние/потенциал.

Химично състояние

Целта за опазване на околната среда по отношение на химичното състояние за 67 повърхностни ВТ е „Постигане на добро химично състояние - СКОС за изместващите показатели и предотвратяване на влошаването му“, а за 152 ВТ – „Запазване на добро химично състояние и предотвратяване на влошаването му“. За 5 ВТ е заложена по-малко строга цел от постигане на добро химично състояние/потенциал, а за останалите 87 ВТ, които са определени в неизвестно химично състояние е заложена цел „Провеждане на мониторинг и постигане на СКОС за добро химично състояние“.

Цели за подземни водни тела

Химично състояние

Целта за опазване на околната среда по отношение на химичното състояние, за 10 подземни ВТ е „Постигане на добро химично състояние (по определени показатели) и предотвратяване на влошаването му“, като за 4 ПВТ е определена по-малко строга цел от постигане на добро химично състояние. За 31 ВТ целта е „Запазване на доброто химично състояние и предотвратяване на влошаването му“.

Количествено състояние

Целта за опазване на околната среда по отношение на количественото състояние за 39 подземни ВТ е „Запазване на добро количествено състояние и предотвратяване на влошаването му“, а за две подземни ВТ е определена цел „Недопускане на влошаване в количественото състояние на подземното водно тяло“.

Цели за зоните за защита на водите

Екологичните цели на зоните за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване са формулирани като „Поддържане и предотвратяване влошаване в състоянието на повърхностните води за пиене“. За питейно водно тяло яз. Цанков камък е формулирана цел: „Достигане на стойност по показател/показатели с отклонение, съответстващ на стандарта за качество на повърхностни води за пиене най-малко за категория А2“.

Екологичните цели на зоните за защита на подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване са формулирани: за 32 зони целта е „Поддържане и предотвратяване влошаване в състоянието на подземните води за пиене“. За останалите 9 зони е формулирана цел „Достигане на стойност по показател/показатели с отклонения, съответстващ на стандарта за качество на подземните води за пиене“.

Екологичните цели на зоните с води, предназначени за къпане са формулирани като „Поддържане и предотвратяване влошаване в състоянието на повърхностните води за къпане“.

Идентифициран антропогенен натиск от точкови и дифузни източници, свързан с отпадъчни води от населени места

За Източнобеломорски район е извършен анализ на потенциалния натиск по определени категории и видове, въз основа на събрана, анализирана и обработена информация за района за басейново управление. Значимостта на натиска на ниво водно тяло е определена на база констатираните въздействия и характера на източниците на натиск и потенциалните въздействия.

Точкови източници на натиск

Отпадъчните води зауствани в повърхностни водни обекти от градски пречиствателни станции за отпадъчни води и канализационни мрежи от населени места, са определени като един от точковите източници на замърсяване на територията на Източнобеломорски район.

Като *точкови източници* на отпадъчни води отново са определени и разгледани: зауствания на отпадъчни води с преобладаващ битов характер, както и зауствания на промишлени отпадъчни води от промишлени предприятия, от аквакултура/рибовъдни стопанства. Точковите източници на замърсяване на повърхностните води самостоятелно или в комбинация с друг вид натиск, т.е. с кумулативно въздействие, са потенциални източници за влошаване състоянието на повърхностните водни тела. Анализът на натиска и въздействието от точкови източници на замърсяване идентифицира повърхностните водни тела, които са изложени на риск от непостигане на екологичните цели, заложи в РДВ.

Дифузни източници на натиск

Дифузните източници на замърсяване на повърхностните води обикновено са по-трудни за характеризиране от точковите източници, тъй като се отнасят до по-широка географска област. Те достигат до водната среда по различни начини и са с вариращи количества. Като част от дифузните източници на замърсяване на повърхностните води са определени и разгледани: градско развитие – градски отток, битови отпадъчни води, които не са свързани към канализационната мрежа.

Оценка на натиска от заустване на отпадъчни води от населените места

За водните тела с потенциално значим натиск от заустване на отпадъчни води от населени места е извършена проверка на мониторинговите данни за биологични елементи за качество (БЕК) и физико-химични елементи за качество (ФХЕК). Биологичните елементи за качество, които са определени като най-чувствителни към този вид натиск: БЕК фитопланктон, БЕК фитобентос и БЕК макрофити, като БЕК макрозообентос и БЕК риби, се счита че реагират на съответното замърсяване в по-малка степен. Като най-чувствителни физикохимични елементи за качество към натиска от непречистени или частично пречистени отпадъчни води от населени места, са определени общ азот и общ фосфор.

В значим натиск са определени водни тела, които не постигат добро състояние/потенциал за най-чувствителните ФХЕК и БЕК, като за останалите водни тела с отклонения по по-слабо чувствителните БЕК е извършена експертна оценка за определянето им в значим натиск.

В Източнореломорски район, със значим натиск от точкови източници - градски отпадъчни води, са определени 71 водни тела. В значим натиск от дифузни източници от битови отпадъчни води от населени места, които не са свързани към канализационна мрежа и градски отток, са определени 34 водни тела.

Въздействие, свързано с отпадъчните води от населени места

Част от установените проблеми при управлението на водите на територията на Източнoбеломорски район са свързани с биогенно и органично замърсяване причинено от урбанизираните райони.

По отношение на повърхностни води, заустването на частично пречистени или непречистени отпадъчни води от селищните образувания, е определено като един от източниците на биогенно замърсяване (замърсяване с азот- и фосфорсъдържащи вещества и вещества, повлияващи кислородните условия), както и на органично замърсяване (изразено като БПК5 и ХПК).

По отношение на подземните води, населените места без изградена или с частично изградена канализация, са определени като една от причините за замърсяването с нитрати и фосфати.

Директива 91/271/ЕИО за пречистването на градските отпадъчни води

Съгласно изискванията на член 4 и 5 от Директивата, отпадъчните води от населените места, които постъпват в канализационните системи е необходимо преди заустването им във водните обекти да бъдат подложени на вторично или еквивалентно на него пречистване. Отпадъчните води, които постъпват в канализационните системи на населените места с над 10 000 е.ж., разположени във водосборни области на чувствителни зони, и които допринасят за замърсяването на тези зони е необходимо да бъдат подложени на по-строго пречистване за намаляване на съдържанието на биогенни елементи - азот и фосфор, до регламентираните граници.

Изискванията на Директивата са транспонирани в националното законодателство – Наредба №6 от 9.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти.

Съответствие с изискванията на Директива 91/271/ЕИО

➔ На територията на ИБР са изградени 34 градски пречиствателни станции за отпадъчни води, към които се отвеждат за пречистване отпадъчните води от 42 населени места с над 2 000 е.ж. В 26 от ГПСОВ към момента е осигурено по-строго пречистване – допълнително отстраняване на биогенни елементи азот и фосфор.

➔ Населените места с над 2 000 е.ж., които нямат изградена ГПСОВ и заустават непречистени отпадъчни води в повърхностни водни обекти, са 81 (съгласно изготвен доклад за съответствие с изискванията на Директива 91/271/ЕИО). Степента на събрания товар в канализационните мрежи е различна.

➔ 18 от тези населени места са без изградена канализационна мрежа, както и значителна част от малките населени места под 2 000 е.ж.

В канализационните мрежи на населените места, освен битово-фекални отпадъчни води, се заустват и производствени отпадъчни води от промишелни предприятия, разположени на територията им.

В Източнобеломорски район са установени въведени в експлоатация ГПСОВ, които не успяват да пречистят постъпващите в тях отпадъчни води до необходимата степен, поради заустване на недостатъчно пречистени производствени отпадъчни води в канализационните мрежи на населените места.

Качеството на отпадъчните води от промишлените обекти, следва да отговаря на определени норми за заустване, като индивидуалните емисионни ограничения в сключените с ВиК оператора договори, се достигат след пречистване на производствените отпадъчни води в локални пречиствателни съоръжения на промишлените обекти.

Планирани мерки за постигане на съответствие с изискванията на Директива 91/271/ЕИО

В Програмата от мерки към ПУРБ на ИБР за периода 2022-2027 г. са предвидени мерки, свързани с населените места и насочени към постигане на съответствие с изискванията на Директива 91/271/ЕИО за пречистването на градските отпадъчни води.

По отношение на агломерации
с над 2 000 е.ж.

Планирана е мярка с код UW_2 и наименование „Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места" и действия по изпълнение на мярката:

- ✓ Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2 000 е.ж.;
- ✓ Изграждане, реконструкция или модернизация на ГПСОВ за агломерации с над 2 000 е.ж.

По отношение на агломерации
с под 2 000 е.ж.

Планирана е мярка с код UW_2 и наименование „Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места" и действие по изпълнение на мярката:

- ✓ Изпълнение на проекти за изграждане, доизграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа и/или ПСОВ/КПС за населени места под 2000 е.ж., включително заустване в друга ПСОВ или изграждане на влажни зони за пречистване на отпадъчни води.

По отношение на производствените отпадъчни води, постъпващи в канализационните системи на населените места

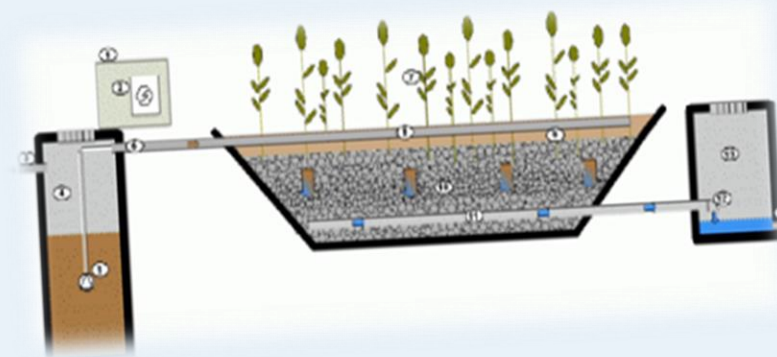
Планирана е мярка с код UW_3 и наименование "Изпълнение на проекти за намаляване на замърсяването от производствени отпадъчни води зауствани в канализацията на населените места" и действие по изпълнение на мярката:

✓ Изпълнение на проекти за намаляване на замърсяването от производствени отпадъчни води, зауствани в канализацията на населените места - Изграждане на ефективно действащи ЛПС за подходящо пречистване на производствени отпадъчни води преди постъпването им в канализационната система на населеното място.

Естествени методи за пречистване на отпадъчни води от населени места

Планирана е мярка с код UW_1 и наименование "Използване на естествени методи за пречистване на отпадъчни води" и действия по изпълнение на мярката:

✓ Прилагане на естествени технологии за пречистване на отпадъчни води от населени места;
✓ Увеличаване капацитета на съществуващи влажни зони за пречистване на отпадъчни води.

Натиск от водовземане върху подземните водни тела

Оценката на натиска от водовземане върху количественото състояние на подземните водни тела в Източнобеломорски район е извършена в съответствие с актуализирана „Методика за очертаване и характеризирание на подземни водни тела“. Анализирана и обобщена е информацията за всяко разрешено водовземане от подземни води. Информацията е анализирана общо и за отделни цели на използване на водите. При определяне на натиска и въздействието не са включени дебитите на естествените извори, дренажни ПВТ.

Общият разполагаем ресурс на подземни води за територията на ИБР е 66 056 л/сек., а разрешеното за водовземане количество е 15 137 л/сек. Голяма част от него (9 766 л/сек.) се използва за питейно-битови нужди или 64% от разрешените водни количества са за питейно-битово водоснабдяване на населението.

Разпределение на водовземането от подземни води по цели в ИБР

Планирани мерки за опазване на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Мярка с код DW_3 и наименование "Ограничаване на водовземането за всяка друга цел, когато съществува риск да се засегне водовземането за питейно-битово водоснабдяване на населението"

Мярка с код DW_5 и наименование "Проучване и изграждане на необходимата инфраструктура за подобряване на питейното водоснабдяване" и действия по изпълнение на мярката:

- ✓ Изграждане на съоръжения за пречистване на питейните води;
- ✓ Извършване на проучвания и изграждане на нови водовземни съоръжения за осигуряване на алтернативно и/или допълнително водоснабдяване в райони с трайно установени отклонения във водата от водното тяло, предназначено за питейно водоснабдяване.

Мярка с код DW_4 и наименование "Ограничаване на водовземането за всяка друга цел, когато съществува риск да се засегне водовземането за питейно-битово водоснабдяване на населението" и действия по изпълнение на мярката:

- ✓ Прекратяване, след изтичане на срока на действие, на съществуващите разрешителни за ползване на язовири, предназначени за питейно водоснабдяване за обекти и дейности, които са несъвместими с ползването им за питейно водоснабдяване;
- ✓ Преустановяване издаването на нови разрешителни за ползване на язовири, предназначени за питейно-битово водоснабдяване за обекти и дейности, които са несъвместими с ползването им за питейно водоснабдяване;
- ✓ Прилагане на забрани и ограничения при одобряване на инвестиционни предложения във водосбора на язовири, предназначени за питейно-битово водоснабдяване с цел намаляване на необходимостта от пречистване на питейните води.

Мярка с код EW_2 и наименование "Намаляване на водовземането чрез намаляване загубите на вода в общественото водоснабдяване" и действия по изпълнение на мярката:

- ✓ Изграждане на нови водопроводи и елементи от водоснабдителната система за питейно-битово водоснабдяване;
- ✓ Реконструкция на водопреносната система за обществено питейно-битово водоснабдяване.

Планирани мерки, свързани с натиска от водовземане

Мярка с код СА_3 и наименование "Изменение или отнемане на разрешителни за водовземане от подземни води, в резултат от преразглеждането им" и действие по изпълнение на мярката:

✓ Отнемане на част от разрешените водни количества в издадените разрешителни за водовземане за ПВТ определени в риск/лошо състояние по количество.

Мярка с код СА_11 и наименование "Отнемане на разрешителни за водовземане от подземни води"

✓ Отнемане на част от разрешеното водовземане по разрешителни за водовземане от подземни води в случаите на неупражняване на права в определените в разрешителното параметри на използването.

Мярка с код СА_6 и наименование "Изменение или прекратяване на разрешителни за водовземане от повърхностни води, в резултат от преразглеждането им"

Мярка с код РМ_1 и наименование "Опазване на количественото състояние на подземните води" и действия по изпълнение на мярката:

✓ Забрана за издаване на разрешителни за водовземане, когато е налице риск от понижаване на водното ниво в пунктове от мрежата за мониторинг на количественото състояние на подземните водни тела;

✓ Забрана за издаване на разрешителни за водовземане когато понижението на водното ниво и временното или постоянно изменение на посоката на потока в подземното водно тяло създават опасност от привличане на солени или замърсени води;

✓ Забрана за издаване на разрешителни за изграждане на защитни и/или други съоръжения в повърхностни водни тела, които препятстват подхранването на подземните води от реката, с което се засягат вече разрешени водовземания от подземни води.

Период на консултации по проект на ПУРБ на ИБР

На **30 март 2024 г.** проектът на План за управление на речните басейни на Източнореломорски район и Програмата от мерки са публикувани за обществени консултации на интернет страницата на МОСВ и на интернет страницата на БДИБР, за период от шест месеца. Считано от дата на публикуване до **30 септември 2024 г.** включително, на основание чл. 168б от Закона за водите, всички заинтересовани страни и широката общественост могат да представят своите писмени становища, предложения и препоръки по публикувания проект.

В периода на консултации, за по-подробно представяне и обсъждане на проекта на План за управление на речните басейни на Източнореломорски район и Програмата от мерки е предвидено провеждане на шест срещи по поречия като информацията за тях е поместена на интернет страницата на БДИБР.

Предвид значимостта на този стратегически документ и ангажираността на цялата общественост за опазване на водите, **разчитаме на Вашето активно участие** в обсъждането на проекта на ПУРБ и Програмата от мерки, с цел формиране на правилни и балансирани решения, насочени към постигане на целите за добро състояние на водите при гарантиране на устойчиво обществено-икономическо развитие.

A scenic view of a river with a bridge in the background, framed by trees and reeds in the foreground. The text "БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!" is overlaid in the center.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!